

oude pastorie Godsheide, Kiezelstraat 132, 3500 Hasselt
ondernemingsnummer: 0666-646-059

JAARVERSLAG 2025

Een wereld van verbondenheid en betrokkenheid uitbouwen, dat doe je niet in gespreide slagorde. Daarom wil de Universiteit voor het Maatschappelijk Belang de verbinding leggen tussen de vele burgers, verenigingen en instellingen die actief werken rond sociale en ecologische thema's. Ze wil mensen en organisaties ervan overtuigen dat we een gemeenschappelijke zaak dienen, en dat we onze krachten moeten bundelen in een globale actie, een brede vernieuwingsbeweging.

De wortels van de UMB zijn meer dan 25 jaar oud. Onder haar huidige benaming is de organisatie actief sinds september 2013. Na overleg met rector Luc De Schepper was de Universiteit Hasselt bereid om het initiatief te nemen. Ze zorgde voor een ontmoetingslokaal in de Oude Gevangenis van Hasselt en zette een halftijds personeelslid (Felix Bergers) op de loonlijst. Het provinciebestuur van Limburg zorgde voor de belangrijkste financiële input. Ook de Hogeschool PXL was een partner van het eerste uur.

Enkele jaren later moest het provinciebestuur de persoonsgebonden bevoegdheden afstaan, en ze verloor de hieraan verbonden geldmiddelen. Hierdoor moest de UMB zich verzelfstandigen als vzw. Dat gebeurde in de loop van het jaar 2016, en de organisatie bouwde een ontmoetingsruimte uit boven de lokalen van Vormingplus (nu Avansa) in de Cellebroedersstraat 13-15 van Hasselt. Op 1 mei 2022 werd er een nieuw secretariaat met ontmoetingsruimten geopend in de voormalige pastorie van Godsheide. In december 2025 werd de maatschappelijke zetel naar hier overgebracht.

I. Doelstellingen van Universiteit voor het Maatschappelijk Belang (UMB)

De basisdoelstelling van de UMB, dat is burgers activeren tot maatschappelijke participatie om samen te bouwen aan een leefbare wereld, een rechtvaardige samenleving, een duurzame aarde. In eerste instantie moeten we hen daartoe de mogelijkheden geven. Sinds enkele decennia spreekt men van empowerment, tegenwoordig valt in navolging van Amartya Sen en Martha Nussbaum geregeld de term "capability approach". Dit houdt in dat we de mensen niet alleen de kracht geven om zich te integreren in de samenleving, maar ook om haar mee vorm te geven.

In een tweede stap werken we eraan om alle krachten te bundelen in een beweging voor maatschappelijke verandering. We zouden kunnen spreken van reticulair (netvormige) opbouw en activering. Voor beide processen ontwikkelt de UMB de volgende hefboomfuncties:

- a) Denktank
De UMB wil een denktank zijn met een universeel en globaal karakter, die oog heeft voor de samenhang van alles met alles. Hierin wil ze onbevangen en multidisciplinair te werk gaan, tussen de zuilen staan en boven de verkokering. In haar maatschappelijke analyses brengt ze de nodige alertheid op voor het zichtbare en veel besprokene, maar ook voor wat latent blijft (onderliggende structuren, existentiële vragen, ...).
Zowel academici als kritische burgers die op het veld actief zijn worden uitgenodigd om mee te denken.
- b) Spreekbuis
De ideeën, standpunten, meningen, ... van de ecologische en sociale bewegingen kunnen binnen de UMB verwoord worden en daarna uitgedragen via de pers, nieuwe sociale media en alle andere kanalen. Speciale aandacht gaat naar de dwarsverbanden tussen ecologische en sociale vraagstukken. Daarnaast willen we een stem geven aan de stemlozen.
Vanuit de UMB of in samenwerking met de UMB kunnen er artikels en andere publicaties geschreven worden.
- c) Motorfunctie
De UMB organiseert zelf allerlei activiteiten om maatschappelijke processen op het terrein te initiëren, gaande van gespreksavonden, debatten, petitie, open brieven tot overleg met het beleid of signaalacties. Bijzondere aandacht gaat hierbij naar samenwerking.
- d) Ondersteuningsfunctie
De Universiteit voor het Maatschappelijk Belang wil vermijden dat ze nog eens overdoet waar anderen mee bezig zijn. In vele gevallen versterkt ze de initiatieven van partnerorganisaties door deskundigheid aan te dragen of publiciteit te maken. Nieuwe en vernieuwende initiatieven kunnen vaak levensvatbaar worden door allerlei zeer diverse actoren in connectie te brengen, synergieën uit te bouwen.
De UMB heeft een groot geloof in kleine basisinitiatieven vanuit de mensen zelf, vanuit buurten of gelijkgezinden die elkaar ontmoeten. Het is belangrijk dat deze groepen zich in moeilijke periodes gesteund weten, eventueel om hun werking terug op de been te helpen.
- e) Kruispuntfunctie
Door het brede netwerk aan contacten kan de UMB mensen met elkaar in contact brengen, bestaande werkingen helpen uitbouwen, acties voorzien van informatie en informatie omzetten in actie.
- f) Vernetting
Mensen doorverbinden naar elkaar moet tenslotte uitmonden in een stabiel verbidingsnetwerk, voorbij versnippering en verkokering. Vanuit een breed web met vele levendige relaties en intense samenwerkingspatronen komen we tot een slagvaardige vernieuwingsbeweging.

II. Kernthema's

Volgende kernthema's vormen een blijvend aandachtspunt binnen onze werking:

armoedebestrijding
ontwikkelingssamenwerking
vrede en mensenrechten
milieu en klimaat
sociale cohesie en maatschappelijke opbouw
samenwerking tussen levensbeschouwingen.

III. Operationalisering

Om de doelstellingen te realiseren werd volgende structuur uitgetekend:

1) Bestuursorgaan

Eind 2016 werd er vanuit de toenmalige stuurgroep een vzw opgericht. De statuten verschenen op 6 december dat jaar in het Belgisch Staatsblad.

De samenstelling van de ledenvergadering en bestuursorgaan werden tijdens de Algemene Vergadering van 5 november 2024 gewijzigd en goedgekeurd. Het bestuursorgaan bestaat sindsdien uit:

Jos Snijkers, voorzitter

Miety Van Nuffel, secretaris

Rachel Van Acker, penningmeester

Mark Morhaye, ondervoorzitter

We moesten afscheid nemen van onze vorige penningmeester, Jan Reyskens, die kwam te overlijden. Lizette Stiers, voormalig secretaris, blijft lid van de ledenvergadering.

2) Stuurgroep (= algemene vergadering)

De leden van de algemene vergadering vormen de vaste kern van de stuurgroep met vertegenwoordigers uit het werkveld. Ze wordt samengesteld met aandacht voor een evenwichtige representatie van alle kernthema's, en ook voor een balans tussen grotere ngo's en kleinere basisgroepen.

De stuurgroep komt maandelijks samen, zodat de leden met elkaar in voeling blijven en team vormen. Op deze manier kan ze aan de werking van de UMB richting geven.

In 2024 zaten, naast het bestuur, volgende mensen in de stuurgroep, en waren dus stemgerechtigd voor de algemene vergadering:

Lizette Stiers

Roel De Ridder

Roger Jacobs

Felix Bergers, coördinator (deeltijds vrijgestelde), is niet stemgerechtigd.

3) Werkgroepen

Vrijwilligers spelen een centrale rol in het vernieuwingsproces. Zij komen vaak samen in werkgroepen, die soms een tijdelijk karakter hebben om een activiteit voor te bereiden of om in te spelen op de actualiteit. Enkele werkgroepen blijven doorlopend samenkomen. In 2023 kwam er een nieuwe werking bij rond duurzame woonwagenvelden. De werkgroepen worden hieronder behandeld.

4) Ontmoetingslokaal en andere fysieke ontmoetingsruimten

Een laagdrempelige ontmoetingsruimte waarin mensen face to face kunnen samenkomen, dat is voor de UMB een cruciaal onderdeel van de werking. Sinds 1 mei 2022 wordt hiervoor de benedenverdieping van de pastorie van Godsheide gebruikt. Het persoonlijke bezoekersonthaal vindt voorlopig nog op afspraak plaats, maar op termijn moet de pastorie uitgroeien tot een warme bijenkorf van mensen in actie.

Voor publieksactiviteiten trekken we vooral naar de kerk van Godsheide en naar de auditoria van de universitaire campus Oude Gevangenis. In jeugdhoeveel Hostel H vonden er in vorige jaren overlegplaatsen plaats. Onze werking rond armoede en ecologisch leven vond wortelaarde in Genk, en kwam afwisselend samen bij lokale werkingen. Voor onze werking rond woonwagenvelden treffen we elkaar in de Stiernerhub (Waterschei), in de buurt van het terrein op de Horensberg.

In de loop van 2023 werd de dorpskern van Godsheide stilaan het centrale brandpunt van onze werking, vanuit diverse locaties. Zo vierden we ons tienjarig bestaan op 14 oktober 2023 in het Ontmoetingscentrum van Godsheide. Ook met Bethanië, in het voormalig bezinningscentrum van de jezuïeten in Godsheide, bestaan er contacten. Hier komt momenteel een boeddhistische sangha samen voor zenmeditatie. Ons nieuwe Trefcentrum voor Levensbeschouwingen kiest voor kleinere samenkomsten voor de lokale pastorie, terwijl de grotere activiteiten in de kerk plaatsvinden. Nu buurthuis

Malpertuus volledig gerenoveerd is, wordt dit een nieuwe locatie voor sommige van onze evenementen. Dat is het geval voor de jaarlijkse Wereldgebedsdag, waarbij tien verschillende levensbeschouwingen een inhoudelijke inbreng hebben en afsluiten met een maaltijd uit een of andere cultuur.

Van eind 2025 tot september 2026 is Godsheide centrum moeilijk bereikbaar door wegeniswerken. In die periode zullen ook een aantal gespreksavonden verhuizen naar het Cultuurcentrum van Hasselt.

5) Sociale kalender (virtuele ontmoetingsruimte)

De sociale kalender wil allerlei maatschappijvernieuwende initiatieven samenbrengen in één overzichtelijke agenda. Je vindt er voordrachten en evenementen die bijdragen tot een leefbaarder wereld vanuit ecologische, sociale, spirituele, artistieke of interculturele hoek. Het is de bedoeling dat verenigingen met diverse invalshoeken elkaars activiteiten bezoeken en zo de verkokering doorbreken. Alle verenigingen uit het netwerk kunnen hun activiteiten laten opnemen zolang ze raakpunten hebben met de kernthema's.

De agenda is bereikbaar via

www.socialekalender.be.

6) Burgerraad Limburg

De UMB bracht op 16 mei 11 voor het eerst een gezelschap bij elkaar met diverse wortels in de Limburgse samenleving. Het is de bedoeling dat hieruit een burgerorgaan vanuit het brede middenveld vorm krijgt met impact op de maatschappelijke en politieke agenda, om het algemeen belang te bewaken.

7) In juni 2016 werd de nieuwe website geopend (**www.umb-limburg.be**). Enige tijd later ging de facebookpagina van start. Het wint immers aan belang dat we online kunnen communiceren en dialogeren met mensen uit het netwerk en met anderen die met gelijkaardige initiatieven bezig zijn. Persoonlijke ontmoetingen blijven wel centraal staan.

8) Uitbouw van een bibliotheek

De laatste jaren groeit er in de pastorie van Godsheide een kleine bibliotheek van boeken en documentatie die gratis kunnen ontleend worden.

9) samenwerking met scholen en de aanzet tot UMB-jongeren

- De UMB zetelt in de Werkveldcommissie van de bacheloropleiding Sociaal Werk (PXL-People and Society).
- Daarnaast is de organisatie betrokken in het Limburgs Platform Sterk Sociaal Werk, dat voor een strijd bare verbinding zorgt tussen heel wat partners uit het werkveld, van school tot overheid.
- via ons aanbod van lezingen kunnen we het intellectuele debat bij de studenten aanwakkeren, een nieuwe generatie kritische intelligentsia kweken.
- via onze contacten kunnen we studenten vrijwilligerswerk, werkthema's en afstudeerprojecten aanbieden. Dat laatste was twee keer het geval, rond het thema "50 jaar Wereldscholen" en het thema duurzame energie in woonwagenvelden.
- Een groepje studenten van de Hogeschool PXL Social Work raakte betrokken bij onze voordrachten en wil in de toekomst samen met ons projecten opzetten. Op 18 november was er een eerste treffen in de Vildersstraat. Een eerste project rond de Oekraïense cultuur (muziek, dans, kookkunst) wordt uitgewerkt tegen 17 maart 2026, de Werelddag van het Sociaal Werk.

IV. Activiteiten

Vormingsactiviteiten worden onder verschillende vormen aangeboden: voordrachten, gespreksavonden, panelgesprekken, workshops,...

Geregeld vertrekken de activiteiten vanuit een werkgroep met mensen vanuit het werkveld. Op andere momenten gaat het initiatief uit van een partner uit het netwerk, en zet de UMB zich ervoor in

om andere partners mee te betrekken. Op deze manier wordt de vernetting ontwikkeld en de verkokering tegengegaan. Open deuren en vensters moeten het hokjesdenken tegengaan en de solidariteit tussen de verenigingen verhogen.

De UMB staat er ook bekend voor dat ze gebruik maakt van sensibiliseringscampagnes als publiek communicatiemiddel. In de loop der jaren organiseerde ze enkele protestacties, en gaf ze ondersteuning aan die van anderen.

De UMB zat jarenlang mee in Trefpunt Armoede Limburg, dat de Internationale Dag van het Verzet tegen Armoede organiseert (17 oktober).

V. Werkgroepen

1. Werkgroep Vorming

Al van in 1998 organiseert Het Genootschap De Volle Maan vier of vijf keer per jaar een gespreksavond met sprekers uit de nieuwe sociale bewegingen, het middenveld, de academische wereld of de politiek. De invalshoek is altijd maatschappelijke vernieuwing. Deze gespreksavonden zijn ook echte ontmoetingsavonden, waarbij de bezoekers elkaar leren kennen en zo weven aan een netwerk. Sinds september 2013 is de werking van Het Genootschap geïntegreerd in de Universiteit voor het Maatschappelijk Belang, als Werkgroep Vorming. In de loop der jaren vonden er zo meer dan 100 gespreksavonden plaats.

Na een pauze ten gevolge van corona hernamen we de activiteiten in 2022 met een succesrijk colloquium over ecologische transitie in Limburg. Op 12 oktober 2023 organiseerden we, in samenwerking met heel wat partnerverenigingen, een brede samenspraak over jongeren en het klimaat. Sprekers waren o.a. Caroline Vrijens (kinderrechtencommissaris), Anuna De Wever (Youth for Climate) en Myriam Philippens (Broederlijk delen). We vertoonden een documentaire over de donut-economie. Deze avond betekende ook het startschot van het Hasseltse Klimaatactieplan (KLAP).

Op 18 april 2024 volgde er dan weer een breed georganiseerde gespreksavond, deze keer over mobiliteit. 6 vertegenwoordigers uit politieke partijen gingen er in gesprek met 2 experts.

Op 9 oktober van dit jaar 2025 lieten we Mustafa Harraq aan het woord. Hij vertelde over zijn leven tussen de maatschappelijk kwetsbare jongeren, de start van zijn mandaat als schepen, en hij stelde zijn boek voor. Achteraf was er een panelgesprek met drie mensen die hem van nabij gekend hebben.

Op 10 december hadden we een uiteenzetting door Jonas Slaats, eveneens aan de hand van een boekvoorstelling.

Een nieuw ijkpunt lag eerder op het jaar, op 13 februari Toen vond de start plaats van de cyclus Jan Reyskenslezingen.

De eerste Jan Reyskenslezing met Eric Lanckswert over sterk burgerschap

Op 10 juli 2024 verloor de Universiteit voor het Maatschappelijk Belang haar penningmeester Jan Reyskens ten gevolge van kanker. Jan was iemand met een heel brede vriendenkring en netwerk, en een sterke steunpilaar voor onze werking. Hij was onder andere in 1970 medeoprichter van de burgerbeweging Wereldscholen. Decennia lang was hij een onmisbaar figuur voor de Telebouwroede in Limburg, en een trekkende kracht van Wervel. Hij stond aan de wieg van de sociale bioboerderij De Alverberg vzw, en ook van café Anoniem. Daarnaast was hij een strijdbaar lid van ACV en ACW/Beweging.net. Bij de UMB hebben we nu besloten om als eerbetoon een jaarlijks terugkerende Jan Reyskenslezing te organiseren.

Op de UMB-stuurgroep werd unaniem besloten om prof. Eric Lanckswert als eerste spreker uit te nodigen. Hij was meer dan 25 jaar magistraat bij de Raad van State, en legde zich daar speciaal toe op dossiers rond milieu en ruimtelijke ordening. Daarnaast was en is hij een erkend bemiddelaar, die boeken uitbracht over alternatieve conflictoplossingen. In 2009 promoveerde hij als doctor in de rechten op een proefschrift over burgerparticipatie op het lokale bestuursniveau. Tot aan zijn emeritaat van enkele maanden geleden was hij deeltijds universitair hoofddocent aan de Universiteit Hasselt, faculteit rechten. Hij gaf er cursussen over ethische rechtspraak en over het thema alternatieve geschillenoplossing. Hij is tevens deeltijds hoofddocent aan de Universiteit Gent. Enkele jaren geleden verscheen van hem het boek 'Sterk burgerschap: burgerschapskwaliteiten als voedingsbodem voor een bloeiende democratie'. Deze lezing werd mee georganiseerd door de Limburgse Integratieraad.

2. Werkgroep Armoede en Ecologisch Leven

In onze pogingen om het ecologisch bewustzijn te doen groeien, moeten we er aandacht aan besteden om alle bevolkingslagen te bereiken. Voor mensen in armoede is het niet zo evident om bijkomend te investeren in een duurzame levensstijl. Zij hebben wel een kleinere ecologische voetafdruk dan de middenklasse, maar omdat het moet. Uit noodzaak vertonen ze een lager consumptieniveau, met o.a. minder verplaatsingen en meer tweedehandsaankopen.

Op een aantal vlakken brengt een ecologische leefwijze kosten met zich mee. Mensen in armoede kopen veel huiswaar in plastic omdat dit goedkoper is. Ze willen besparen op voeding, en junkfood kost minder dan biologische eetwaren. Ze wonen vaak in huizen die niet energiezuinig zijn omdat ze huurder zijn of uit geldgebrek. De containerparken zijn te duur en slecht bereikbaar voor mensen zonder wagen. De milieu- en natuurverenigingen staan nog te weinig open voor personen met een geschiedenis van maatschappelijke achterstelling. De mensen in armoede en de mensen uit de middenklasse dreigen zo verder uit elkaar te groeien.

Het gaat om een serieuze drempel, en de Universiteit voor het Maatschappelijk Belang wil er uitdrukkelijk bij stilstaan. Daarom richtte ze een overlegplatform op van partners uit de ecologische en de armoedeorganisaties om gezamenlijk na te denken, om samen een open dialoog op te zetten. De veelvuldige respons maakte al meteen duidelijk dat het onderwerp leeft. De “Werkgroep armoede en ecologisch leven” groeide uit tot een van de meest dynamische projecten van de UMB, en verenigt mensen die in armoede leven, mensen uit de ecologische beweging, uit de nutsbedrijven, uit de vakbonden, uit de academische wereld, uit de samenlevingsopbouw,...

Het is van cruciaal belang om deze partners bij elkaar te brengen. Goed bedoelde maar slecht overwogen beleidsmaatregelen kunnen de maatschappelijke kloven nog uitdiepen. Het zou jammer zijn wanneer mensen in armoede het nog minder aankunnen om duurzaam te leven omdat het leven voor hen duurder wordt door de beleidsmaatregelen voor het klimaat.

In dit project brengen we verschillende doelstellingen samen:

- expertise ontwikkelen rond het thema
- uitbouwen van een netwerk van zelforganisaties die met dit thema aan de slag gaan in de eigen werking via gezonde groepsmaaltijden, workshops, ...
- in overleg gaan met sociale en politieke beleidsorganen om deze vernieuwingsprocessen te ondersteunen en te faciliteren
- vorming aanbieden aan de mensen in armoede en aan het grote publiek
- sensibilisering van partners in het middenveld en de nieuwe sociale bewegingen, en hen samenbrengen in een netwerk
- toeleiding van de mensen in armoede en mensen in de middenklasse naar elkaars activiteiten

De werkgroep werd op 15 juni 2018 in het leven geroepen. In dit jaar 2025 is ze niet formeel samengekomen, maar liep de werking rond het thema verder.

Het was trouwens ook binnen deze werkgroep dat het idee kiemde om te werken rond duurzame energie in woonwagenvakken. Een nieuwe werkgroep zag het levenslicht.

3. Werkgroep Duurzame Woonwagenvakken

Op woonwagenterreinen is er sprake van geconcentreerde bewoning. Dat moet perspectieven bieden om aan een duurzame energievoorziening en verwarming te werken.

Om deze gedachte uit te werken, vormde er zich binnen de Werkgroep Armoede en Ecologisch Leven een apart initiatief. Op 27 april 2023 werd hiervoor een aparte werkgroep op poten gezet. Mensen van het eerste uur waren Hilde Degol (woonwagenwerking Saamo), Fien Parren (gebiedsgerichte werking stadsbestuur Genk), Maurice Ballard (CleanTechPunt) en een zestal andere geïnteresseerden met elk hun eigen expertise.

Woonwagenbewoners zijn pioniers in het recycleren. Dit zou meer aandacht mogen krijgen. Spijtig genoeg werd deze bedrijfstak grotendeels aan hen onttrokken. Woonwagenbewoners zijn ook pionier in tiny houses en actieve gemeenschapsvorming vanuit nabijheid in bewoning. Onze missie is nu om in samenspraak met de bewoners en in samenwerking met het gemeentebestuur een renovatieproject uit te tekenen, in eerste instantie op de Horensberg in Waterschei-Genk.

Toen bleek dat we konden samenwerken met de Hogeschool PXL, zorgde dit voor een snelle start. Met name Patrick Pilot, opleidingshoofd elektromechanica, zette heel wat aan de gang. Een van zijn

studenten, Rob Wuytens van de afstudeerrichting Klimatisatie, schreef een (erg technisch) eindwerk over mogelijke energietransitie op de Horensberg. Het is nu onze taak om de conclusies ervan te implementeren, met aandacht voor een agogische aanpak.

4. Werkgroep Interlevensbeschouwelijke Dialoog Limburg (WIDL) en het Trefcentrum voor Levensbeschouwingen

Interreligieuze en interlevensbeschouwelijke dialoog mag niet te vrijblijvend klinken en zich beperken tot hoffelijkheid naar andersdenkenden toe. Daarom spreken we tegenwoordig van **samenwerking** tussen levensbeschouwingen. We willen de mensen van de verschillende religies en gezindten samenbrengen in een actief en gezamenlijk engagement.

Zo neemt de UMB, in samenwerking met de lokale gemeenschap van de Baha'i en met steun van het stadsbestuur, de organisatie op zich van de Wereldgebedsdag. Op de eerste vrijdagavond van maart luisteren 8 à 12 religies en levensbeschouwingen naar elkaars teksten over een thema dat jaarlijks wisselt. In 2025 verhuisden we voor dit evenement van het cultuurcentrum Hasselt naar het ontmoetingscentrum Malpertuus in Godsheide. Vanuit tien levensbeschouwingen werd er een bezinningstekst voorgelezen rond het thema soberheid (meer met minder), afgewisseld met momenten van stilte en muziek. Omdat drie levensbeschouwingen tegelijk in een vastenperiode zaten, nuttigden de bezoekers na zonsondergang een solidariteitsmaaltijd. Het was een groep Iraanse vrouwen die voor de bereiding instond. De 70 (heel diverse) deelnemers bleven achteraf nog met elkaar socialiseren.

De uitbouw van ons Trefcentrum voor Levensbeschouwingen is op kruissnelheid gekomen. Het werd feestelijk geopend in mei 2022, in en rond de pastorie van Godsheide. Er worden verschillende locaties in het dorp Godsheide bij betrokken.

De laatste jaren werd er in de pastorie veel geïnvesteerd in renovatie en inrichting. Het is nu een mooi gebouw, van buiten en van binnen. We hebben er een onthaallokaal bij de ingang rechts. Daarnaast zijn er beneden nog drie lokalen in gebruik. De ruime tuin achteraan leent zich dan weer voor zomeractiviteiten.. En dan is er nog de garage, waar de autonome buurtwerking Unie Godsheide met een materialenuitleendienst (Godskesbieb) van start is gegaan. Maar het project gaat breder dan de pastorie alleen. De kerk, die dateert van 1852, leent zich voor grotere publieksevenementen. Links van de kerk, in het ontmoetingscentrum, vond op 14 oktober 2023 de viering van 10 jaar UMB plaats. Dit gebouw biedt enkele grotere zalen aan die geschikt zijn voor maaltijden, dans en andere voorstellingen. Achter de kerk ligt er voorts nog het voormalige klooster en bezinningscentrum van de jezuïeten, nu in gebruik door Bethanië. Hier komt er een boeddhistische sangha samen om aan zenmeditatie te doen. Tussen het onthaalcentrum en het klooster wordt er momenteel een klimaatpark aangelegd. Tenslotte is de renovatie van het buurthuis Malpertuus nu achter de rug, zodat we hier ook gebruik van maken, zoals voor de Wereldgebedsdag. Dit alles samen biedt een sterke cluster voor een project met een ruim bovenlokale uitstraling.

De Universiteit voor het Maatschappelijk Belang onderhoudt al jaren contacten met katholieken, protestanten, orthodoxen en kleinere christelijke gemeenschappen; met moslims van verschillende afkomst en traditie; met boeddhisten uit verschillende scholen en vrijmetselaars uit verschillende obediënties; met hindoes en bahai, alevieten en sikhs; met vrijzinnigen en ahmadiyya, met mensen uit het druïdisme en wicca; met mensen uit "een andere joodse stem" en met mensen die zoekende zijn,... Samen met al deze mensen en groepen willen we gestalte geven aan een spirituele herberg waar iedereen welkom is, een tempel van iedereen. Naast beleving is er ook plaats voor studie. De interlevensbeschouwelijke bibliotheek werd verder aangevuld. De samenkomsten voor interne vorming, in de vorm van tafelgesprekken, lopen volop.

In de kerk is er ruimte voor kunstactiviteiten, tentoonstellingen, religieuze muziek, mystieke dans, ... Daar organiseren we ook voordrachten voor een breder publiek. Dit jaar kwamen de bevrijdingstheologie, protestantse ecotheologie en het alevitisme aan bod, gevolgd door een Tibetaanse lama en een priester uit de wicca.

De UMB legt ook bezoeken af bij de levensbeschouwelijke gemeenschappen. Soms is dat met een beperkt gezelschap, soms bouwen we dit uit als een open activiteit voor een ruimer publiek. Op deze laatste manier brachten we in 2024 een bezoek aan de sikhs in Sint-Truiden, en dit jaar aan de ahmadiyya in Alken.

In 2023 stelden we een boek samen onder de titel "Levensbeschouwingen in Limburg". Het verscheen in samenwerking met Orbit vzw. In de loop van 2025 werd het verder verspreid.

5. Werkgroep Evenementen en het Verbindingsfeest van september

Op 29 september 2018 vonden de lustrumvieringen plaats van 5 jaar UMB en 20 jaar Genootschap De Volle Maan. Hiervoor hadden mensen uit diverse verenigingen elkaar gevonden en vormden ze een werkgroep om het zogenaamde "Feest van de Limburgse Hartelijkheid" te organiseren. Zij zagen in een verjaardagsfeest kansen om de hartelijkheid te promoten en uit te dragen. Maar ze wilden zich vanuit een maatschappijkritische analyse ook strijdbaar opstellen tegen vormen van harteloosheid. Hieruit resulteerde het "Manifest van de Limburgse Hartelijkheid", dat door ruim 30 middenveldorganisaties ondertekend werd. De dag zelf waren er meer dan 220 mensen aanwezig om te luisteren naar toespraken en koorzang, de kunsttentoonstelling en de infostands te bezoeken, en te genieten van een multiculturele maaltijd.

Ook na het feest wilden de partners blijven samenwerken om een boodschap van verbondenheid, sociale cohesie en vredevol samenleven uit te dragen en hiertoe evenementen op te zetten. Gezelligheid en gemoedelijkheid, het zijn misschien minder zwaar op de hand liggende begrippen, maar ze zijn ook een belangrijke bouwstof als we aan een gemeenschap willen werken waarin iedereen zich thuis voelt.

In 2023, vijf jaar later, gaf ons tienjarig bestaan ons voeding om weer een groter evenement op te zetten en aan onze verjaardag een feestelijk tintje te geven. Op 14 oktober was het zover. We kozen voor dezelfde plaats als vijf jaar geleden, en huurden de helft van het ontmoetingscentrum van Godsheide af. Er kwamen heel wat sprekers aan het woord, verscheidenen uit het politieke werkveld, maar ook de boeddhist Shaku Jinsen en Stef Vandeboek met een lange geschiedenis in het maatschappelijk opbouwwerk en nu voorzitter van Sint-Vincentius Limburg. Het Omroerkoor zorgde met haar strijdlieden voor een gepast muzikaal intermezzo, en de Nigeriaanse schilder Martin Oluwadiran fleurde de ruimte artistiek op. Om 16u wandelden we naar de weide voor de pastorie voor de onthulling van een symbolisch UMB-beeldhouwwerk van de hand van Marleen Reumers. Vanaf 17u konden de bezoekers, of liever de deelnemers, een multiculturele maaltijd nuttigen, bereid door een sociaal kookproject.

De herdenking van 50 jaar Wereldscholen was een volgende aanleiding om de koe bij de horens te vatten. Wereldscholen was een maatschappelijke vernieuwingsbeweging die o.a. aan de wieg stond van buurthuizen en de eerste Limburgse wereldwinkel, die van Hasselt. Ze is nog altijd een inspiratiebron voor de UMB. Ook hier konden we bijna een jaar lang terugvallen op een dankbare samenwerking met de Hogeschool PXL: een studente tekende als afstudeerproject de website uit.

Het driedaags vredesweekend van 25 tot 27 oktober 2024 (in de kerk van Godsheide) werd een echte publiekstrekker. Perspectief vzw, de kerkraad en de UMB sloegen hiervoor de handen in elkaar. Op vrijdag lag de klemtoon op poëzie, 's zaterdags op koorzang en de zondag op vijf verschillende muziekgenres uit diverse culturen.

Het vroeg om een herhaling, en die kwam er van 20 tot 22 september dit jaar. De kerk werd het brandpunt van een driedaags Verbindingsfeest. Hiervoor hadden we met vier partners de handen in elkaar geslagen: de andere waren Perspectief vzw, de kerkraad en het autonome buurtwerk Unie Godsheide. De zijbeuken werden gevuld met schilderijen van tientallen kunstenaars, maar ook met tekeningen van kinderen uit de lokale basisschool. Het Genker Citékoor bracht strijdlieden uit allerlei windstreken en culturen, en de Poolse kinderdansgroep Słońce liet een stukje Oost-Europese folklore herleven. De verschillende dagen werden doorspekt met poëzie, o.a. door Noël Maréchal met muziek van Liesbeth Verbeek. Het solidariteitskoor Kantikune zong er met meer dan 50 stemmen, naast het Kortessesems dialectkoor Bizou. Lama Zeupa van het klooster in Hoi sprak er over Tibetaans boeddhisme en ging met de aanwezigen in dialoog. Elke avond werd afgesloten met een vriendschapsreceptie.

Hopelijk vinden we de komende jaren nog aanknopingspunten om met deze Werkgroep Evenementen ons elan uit te dragen.

6. Werkgroep Kwaliteitsvolle Media

Hoe kunnen wij als kritische burgers en verontruste nieuwsconsumenten onze stem versterken? Hoe kunnen we in een positieve wisselwerking treden met journalisten, reporters en redacteurs? Het zijn geen evidente vragen in een tijd waarin de pers in de greep raakt van de mechanismen van de vrije markt, en ertoe verleid wordt om te schrijven wat verkocht wordt. Nochtans vinden we in het schrijversgilde heel wat geëngageerde zielen die dit evenzeer betreuren als wijzelf. Ze ervaren vaak dezelfde gevoelens als de kleine opstandige man of vrouw aan de basis. Spreekt het dan niet vanzelf dat we de dialoog aangaan en samen wegen van verandering zoeken? Vanuit de UMB willen we dit proces verder onderzoeken en op gang zetten.

voormalige werkgroepen die niet meer als dusdanig actief zijn:

De *Werkgroep voor een Leefbare Economie* werd opgenomen in de Werkgroep Armoede en Ecologisch Leven.

Volgende werkgroepen kwamen niet meer samen:

De *Werkgroep Lakota*, die acties opzette om dit Noord-Amerikaanse volk te steunen en de cultuur ervan uit te dragen.

De *Werkgroep Arabisch*, die aan taalstudie deed en contacten onderhield met de Arabisch sprekende mensen. Zij tekende de website www.arabischlexicon.com uit, bijna 1.500 pagina's groot, onder redactie van Marcel Vanderhoydonc.

VI. Kraamkamer voor nieuwe verenigingen

Verandering ontstaat voor een deel vanuit het opborrelen van nieuwe ideeën aan de basis. De UMB wil hiervoor mensen samenbrengen. En op sommige momenten slaat de vonk op zo'n manier over tussen de vrijwilligers binnen de UMB dat er een nieuw project op de wereld wordt gezet dat uitgroeit tot een aparte vereniging. Greenpeace Limburg en Hart boven Hart Limburg ontstonden zo in 2014 in de schoot van de UMB. Mensen van de UMB zijn nu nog actief in en begaan met deze werkingen.

Eind 2017 werd de Armoedevakbond vanuit de UMB-stuurgroep gestimuleerd, begonnen en mee getrokken. In 2019 werden er 'diversiteitstafels' opgestart rond uiteenlopende thema's als menselijke machtsverhoudingen, noodzakelijke bestaansmiddelen, levensbeschouwing, geweld en culturele achtergrond.

In 2019 stond de UMB ook mee aan de wieg van de Grootouders voor het Klimaat Limburg, en even later de Klimaatcoalitie Limburg. Datzelfde jaar werd er een tijdelijke Werkgroep Diversiteit in het leven geroepen, in samenwerking met Vormingplus Limburg, Humanistisch Verbond Limburg en de Armoedevakbond.

In het voorjaar van 2020 stond de UMB mee aan de wieg van de nieuwe burgerbeweging De Ring. Tijdens de coronajaren zette ze geregeld een parade over de Groene Boulevard op, onder de noemer Kringlopen. Langs deze weg bleef het mogelijk om elkaar te ontmoeten (in open lucht), actief te zijn en boodschappen door te geven aan de pers (wat wonderwel lukte). We werkten rond twee basisthema's: een warm maatschappelijk klimaat en niet te warm meteorologisch klimaat. Solidariteit en duurzaamheid dus. Na corona werd teruggegrepen naar binnenactiviteiten.

Begin 2021 kwam er binnen de UMB een eerste aanzet voor wat later het comité Red Limburg zou gaan heten. De doelstelling ervan is om het provinciaal beleid te beschermen en te versterken, om zo alle socio-economische en socioculturele potenties binnen de provincie maximaal tot ontplooiing te kunnen brengen. Het eerste strijdpunt was: voorkomen dat er drie referentieregio's zouden uitgetekend worden binnen de provincie. Die zouden het beleid dreigen te versnipperen. We kenden hierin succes: Limburg werd opgenomen als één referentieregio. Hiervoor kregen we de steun van 69 organisaties en instellingen. In 2022 lanceerden we een tweede strijdpunt, met name een provinciale aanpak van de woonnood. We schreven een oproep uit voor de oprichting van een taskforce om het huisvestingsprobleem ter hand te nemen. Ondertussen hebben meer dan 60 organisaties haar ondertekend.

Tussendoor, in september 2022, werd de nieuwe dialectkring Godskeskal ingezegend. Hij verzamelde een aantal inwoners uit de lokale families rond de tafel in de pastorie.

Aan de vooravond van 2025 ontstonden de plannen voor een provinciale burgerraad. Die kregen in de loop van dit jaar wat meer vorm, dankzij de samenkomsten van een 15-koppige

voorbereidingswerkgroep. Vanuit dit gremium gaan we de representatieve democratie verfijnen en versterken met participatieve democratie, op verschillende beleidsniveaus.

Het thema burgerparticipatie leeft in meerdere rangen, waaronder de Limburgse Integratieraad. Zij maakt er momenteel een jaarthema van. De UMB was partnerorganisatie bij het opzetten van de startactiviteit op 18 december laatstleden. Na een uiteenzetting van Sofie Hennau (UHasselt) werden er vier gesprekstafels opgezet met good practices uit onze provincie. De meer dan 50 deelnemers werkten actief mee en blijven betrokken.

VII. Samenwerkingsverbanden

In de loop van een jaar werkt de UMB met heel wat organisaties samen. Als we de afgelopen 12 jaar in ogenschouw nemen, dan zijn er dat zelfs meer dan 100.

Met een aantal partners is deze samenwerking structureel, soms rond een bepaald onderwerp. Zo werd meertaligheid in het onderwijs een hot item binnen de Limburgse Integratieraad. Betaalbaar wonen blijft het centrale werkthema binnen Hart boven Hard Limburg, Trefpunt Armoede Limburg en Red Limburg.

De UMB speelde een heel actieve rol binnen het Stedelijk Interlevensbeschouwelijk Netwerk Hasselt. Dat was een mooi ontmoetingsplatform, dat een jaarlijkse Open Gebedshuizendag organiseerde. Momenteel ligt de werking hiervan stil.

Heel wat vruchtbare contacten blijven levend doordat de mensen van onze stuurgroep en werkgroepen in de bestuursorganen van allerlei verenigingen en organisaties zetelen.

Het is toch vaak doordat mensen elkaar persoonlijk kennen dat de samenwerkingsverbanden aanslaan en tot duurzame verbinding leiden. Waarschijnlijk is Limburg een provincie waarin dit relatief vlot verloopt.

VIII. Communicatie

In dit jaarverslag komen we regelmatig terug op het belang van dialoog, samenwerking en vernetting. Het ligt dus voor de hand dat we ons regelmatig buigen over onze communicatie.

We denken hierbij uiteraard niet alleen aan het uitdragen van eigen inhoudelijke boodschappen. Misschien integendeel: in voeling blijven met een breed intersectoraal werkveld is een voorwaarde om te komen tot rijke, genuanceerde en breed gedragen standpunten.

Voor een deel hangt dit samen met de verhoging van onze naambekendheid: het is juist omdat mensen in het werkveld onze organisatie en haar werking leren kennen, dat ze zich aangesproken voelen en partner in de actie kunnen worden.

Het mailverkeer bleek een belangrijk kanaal te blijven. Meer dan 1.000 binnenkomende mails op een maand is geen uitzondering meer. Typisch zijn de vragen naar contactgegevens van andere mensen. Dit past precies binnen het concept vernetting.

We merkten dat er in coronatijden een verdere digitalisering optrad in de media. De nieuwsgaring krijgt daardoor een meer individueel karakter, wat tot een verbrekking van de informatie leidt. Hoe groter de drukte op de sociale media, hoe diffuser de nieuwsspreiding. Dit bemoeilijkt natuurlijk onze missie, die er net uit bestaat om verbinding te leggen.

Het spreekt vanzelf dat corona ook de fysieke aanwezigheid bemoeilijkte. Met het nodige geduld en doorzettingsvermogen slagen we er geleidelijk in om de losgekomen draden weer samen te brengen.

De snelle evoluties in het medialandschap zorgen ervoor dat we in 2026 extra aandacht zullen moeten schenken aan nieuwe ideeën in onze externe communicatie.

Tijdsband met enkele activiteiten

18/12-6/1: deelname aan Winterfestijn Prikkelbaar en Geraakt
(kunsttentoonstelling, opname podcasts, workshops, lezingen,
gespreksgroepen,...)
met Let's Tune In en Samenspel

- 5/1: Unconditional Celebration
(universeel-religieus samenzijn met poëzie, muziek en evocatie, door Rob Allaert)
- 27/1: gespreksavond bevrijdingstheologie, door Frans Swartelé
- 13/2: 1^{ste} Jan Reyskenslezing
Met Eric Lancksweerd over sterk burgerschap
- 7/3: Wereldgebedsdag met 10 levensbeschouwingen
en vegetarische iftar
- 18/3: film over leven van Frans Wuytack
- 31/3: gespreksavond met Kelly Keasberry over ecotheologie
- 29/4: tafelgesprek met Bieke Struyf over haar leven en bahai
- 13/5: bezoek aan basisschool Godsheide ivm verbindingsfeest
(leerlingen betrekken via tekenopdracht)
- 14/5: overleg duurzame elektriciteit op Horensberg-Genk
(met burgemeester Dries & schepen Cucchiara)
stiltecirkel Gaza in Hasselt
- 16/5: 1^{ste} samenkomst voorbereidende werkgroep voor oprichting burgerraad
- 26/5: gespreksavond met Deniz Ates over alevitisme
- 3/6: tafelgesprek met Jean Aerts, voorzitter Siloam Zonhoven
- 14/6: bezoek aan tempel van ahmadiyya in Alken
videosessie vegetariërs over starten met Proveg Hasselt
- 20 tot 22/9: Verbindingsfeest
(met poëzie, koorzang, dans, kunstitoonstelling,..)
- 22/9: gespreksavond met Tibetaanse lama
- 9/10: Mustafa Harraq spreekt in Oude Gevangenis
- 13/10: documentaire Cost of Growth, met toelichting door Anuna De Wever
(vanuit breed samenwerkingsverband verenigingen)
- 14/10: tafelgesprek met Fleurtje Leenders over haar leven als moderne heks
- 6/11: gespreksavond met Stijn Bruers over Gaza
- 11/11: vredeswake aan beeld onbekende oorlogsvrouw
samen met Pax Christi
- 18/11: 1^{ste} samenkomst met UMB-jongeren (PXL, Social Work)
- 24/11: Jasper Baetsleer spreekt over wicca en natuurreligies
- 10/12: boekvoorstelling Jonas Slaats
- 18/12: startavond rond jaarthema burgerparticipatie
(met de Limburgse Integratieraad)